

Het ontstaan van België (1830)

(les 08 – 5des)

Beeldfragment 08-01: Nederlandse reportage over België en Vlaanderen

1. Het Congres van Wenen (1815)

=> Na de nederlaag van Napoleon (Waterloo)

=> Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden werden samengevoegd

=> Verenigd Koninkrijk der Nederlanden

=> Koning Willem I

=> Bufferstaat (tegen Frankrijk)

Het ontstaan van België (1830)

Willem I

2. Verenigd Koninkrijk der Nederlanden onder Willem I

> Politiek beleid van Willem I

- => Grondwettelijke vrijheden
- => Eerste kamer: benoemd door Willem
- => Tweede kamer: cijnskiesrecht
- => Ministers: verantwoording aan de koning

De grondwet van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden, 1815

Het principe van de scheiding der machten werd niet aanvaard. In feite was de koninklijke macht overwegend. De ministers, die geen verantwoordelijkheid moesten afleggen tegenover het parlement, waren werktuigen in handen van de koning. De koning besliste over een groot aantal bevoegdheden: buitenlandse zaken, oorlogsverklaring, internationale verdragen, de munt en andere.

Het parlement bestond uit twee kamers die om het jaar in Den Haag en in Brussel zetelden. De leden van de eerste kamer werden voor het leven benoemd door de koning. De tweede kamer was samengesteld uit afgevaardigden van de provinciale staten die zelf door de adel, de clerus en de burgers van iedere provincie waren aangeduid. Die provinciale staten werden om de drie jaar voor een derde vernieuwd.

België met 3,5 miljoen inwoners kreeg evenveel vertegenwoordigers als Nederland met 2 miljoen inwoners.

Uit LUYCKX T., *Politieke geschiedenis van België*, 1964.

> Sociaal economisch beleid van Willem I

=> Het noorden: handel, landbouw

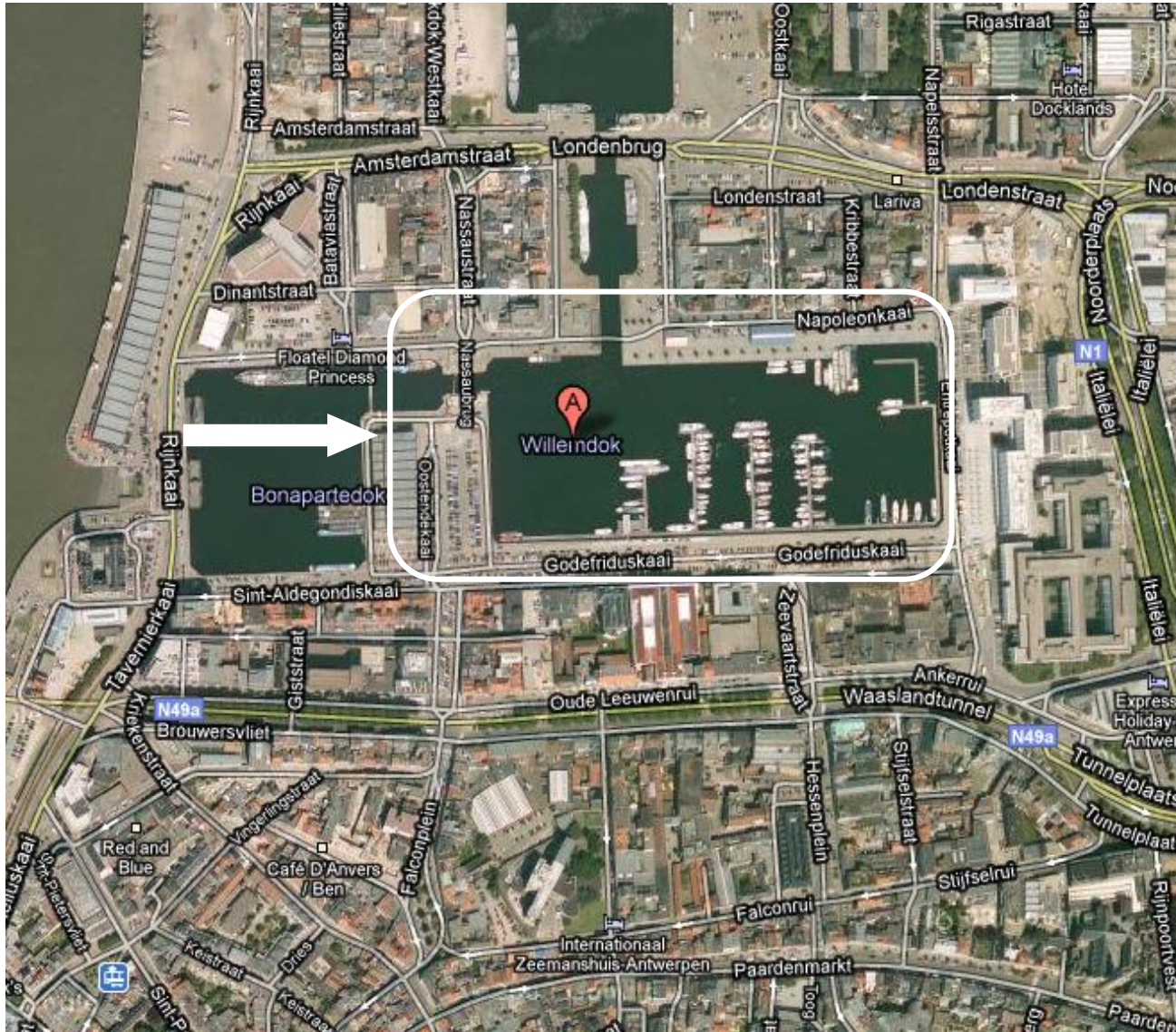
=> Het zuiden: geïndustrialiseerd door de industriële revolutie

=> Willem I voert een dynamische economische politiek

=> Bouwt in Antwerpen het Willemdok

Het ontstaan van België (1830)

Willemdok, Antwerpen

> Cultureel beleid van Willem I

- => Nederlands wordt een officiële taal
- => Katholicisme en protestantisme op gelijke voet
- => Opleiding van priesters, onderwijzers via de staat
- => Willem streeft naar eenheid

3. Protest in het zuiden tegen Willem I

=> In het zuiden groeit de ontevredenheid over Willem I door:

- > Oneerlijke zetelverdeling in de 2de kamer
- > Samenvoeging schuldenlast

Zuiden: 48 miljoen

Noorden: 1 miljard, 724 miljoen

- > Godsdienstgelijkheid
- > Opleiding van de priesters door de staat
- > Hervernederlandsing van Vlaanderen
- > Vrijhandelspolitiek van Willem

=> Protest tegen Willem

*Wij willen Willem weg
wil Willem wijzer worden
wij willen Willem weer*

=> Katholieken en liberalen vormen monsterverbond

=> Opstand aangewakkerd door sociale onrust op 25 augustus 1830
(Stomme van Portici, verjaardag van Willem)

Beeldfragment 08-02: Stukje uit de Stomme van Portici

Beeldfragment 08-03: Belgische revolutie

Het ontstaan van België (1830)

- => Voorlopig Bewind roept onafhankelijkheid uit op 4 oktober 1830
- => Conferentie van Londen erkent België
- => Willem poogt tij te keren door ondermeer 10-daagse veldtocht (van 2 tot 12 augustus 1831)
- => Jonge België krijgt steun van Frankrijk en Engeland
- => Willem sluit vredesverdrag met opstandelingen
- => 1839: Willem erkent België

4. België wordt een liberale monarchie

- => België wordt opgericht als liberale staat en monarchie
- => Orangisten worden uit bestuur verwijderd
- => Voorlopig Bewind organiseert verkiezingen voor een parlement
- => Parlement keurt grondwet goed
- => Liberale grondwet met veel vrijheden, maar ook beperkingen:
 - > uitholling persvrijheid (belasting op kranten)
 - > coalitieverbod

De Belgische grondwet, 1831

Art. 26 De wetgevende macht wordt gezamenlijk uitgeoefend door de koning, de kamer van volksvertegenwoordigers en de senaat.

Art. 29 De uitvoering, zoals ze door de grondwet is geregeld, berust bij de koning.

Art. 30 De rechterlijke macht wordt door de hoven en rechtbanken uitgeoefend.

Art. 47 De kamer van volksvertegenwoordigers bestaat uit afgevaardigden rechtstreeks gekozen door de burgers die de bij de kieswet vastgestelde cijns betalen.

Het ontstaan van België (1830)

- => Parlement via cijnskiesrecht
- => Grondwettelijke taalvrijheid
- => Scheiding der machten
- => Keuze van de Belgische vlag

5. Zoektocht naar een koning ...

=> België was een monarchie, maar dan zonder koning ...

=> Na toch wel even zoeken wordt Leopold de eerste Belgische koning

- Saksen-Coburg
- protestant (!)
- ex-prins-gemaal van Engeland
- spreekt geen Nederlands (!)
- weigerde de troon van Griekenland
- krijgt de troon van België aangeboden

=> Legt de eed af op 21 juli 1831

(enkele dagen later valt Nederland binnen tiendaagse veldtocht)

Het ontstaan van België (1830)

